

En kirke vokser fram

Oppstartingsårene for Den Evangelisk Lutherske kirke i Thailand 1994-1997

CHRISTOPHER WOIE

1. Innledning

Etter år som misjonær i Thailand, har det - med ståsted i Den norske kirke - vært spennende å følge med i den videre utvikling fra misjon til kirke. En studiepermisjon for tre år siden gjorde det mulig å være til stede i Bangkok ved viktige skritt i denne prosessen. Nå er tre år gått, og med en ny månedspemisjon satte jeg igjen søkelyset på den nye kirken. Først en del bakgrunnsstoff.

2. Den nye kirken blir til

2.1 Fra misjon til kirke

I reformasjonsårhundret kommer katolske misjonærer til det gamle Siam. I 1828 kommer de første protestantiske misjonærer. 1975 vedtar Det Norske Misjonsselskap (NMS) å sende misjonærer til Thailand, de første kommer dit i 1976. Det Finske Misjonsselskap (FMS) sender sine første misjonærer til landet i 1978, og samarbeidsmisjonen Luthersk Misjon i Thailand (LMT) blir grunnlagt i 1980. Et mål i samarbeidsavtalen var fra begynnelsen av å etablere menigheter, som skulle bli forent i en evangelisk luthersk kirke.

Senere kommer Den Evangelisk Lutherske Kirke i Hong Kong med LMT, 1982, og så Den Evangelisk Lutherske Kirke i Malaysia og Singapore i 1988. Disse samarbeidspartnerne undertegnet en fornyet samarbeidsavtale dagen før selve grunnleggelsen av den nye Kirken,

nemlig 23.04.94. I avtalen er teologisk grunnlag, medlemskap, målsetting for samarbeid og organisering av dette trukket opp. Det gir det formelle grunnlag for fortsettelsen av Luthersk Misjon i Thailand, og for fellesstyret for samarbeidspartnerne (Joint Board for Thailand). Her slås det fast i paragraf 3.2, at LMT-medlemmene skal arbeide «in partnership with the Evangelical Lutheran Church in Thailand (ELCT) for promoting an efficient planning and use of their resources as well as joint Lutheran witness and broad Christian fellowship». Det faktum at alle misjonærene heretter skal tjene under Kirken, kommer tydelig fram i paragraf 3.1: «The LMT shall retain its field organization in reduced form and its legal identity in Thailand until this is deemed no longer appropriate or necessary.»

Altså, LMT-partnerne er våkne for sin rolle i forhold til den nye Kirken, men ønsker å være i partnerskap med den, så lenge dette er passende eller nødvendig. Dette siste vil bare fremtiden gi svar på. LMT er åpen for nye medlemmer.

2.2 Kirkedannelsen

Den Evangelisk Lutherske Kirken i Thailand (ELCT) ble grunnlagt 24. april 1994, etter at altså luthersk misjonsarbeid ved NMS/FMS/LMT hadde vært virksom i Thailand siden 1976. For å forberede kirkedannelsen, var Konstitusjonskomiteen i arbeid i flere år. Det var i 1985 at året 1994 for første gang ble nedfelt i Langtidsplanen for LMT, i forbindelse med 5-årsplanen 1986-1990. Ved utgangen av 1992 hadde de lutherske menighetene vel 800 dømte medlemmer. I løpet av det året ble 153 lagt til menighetene ved dåp, 47 i Bangkok, 56 i nord-øst og 50 i menigheten i Singapore (thai fremmedarbeidere).

Ved grunnleggelsen hadde de 14 menighetene i Bangkok og nord-øst omlag 1000 medlemmer. De hadde et gjennomsnittlig økonomisk selvunderhold på 44 prosent. I planleggingen var videre målsetting for menighetsvekst, utdanning av lederskap og ordinasjon av thai-prester, økonomisk selvunderhold klart trukket opp. De små menighetene så fram mot en kirkedannelse, med egen konstitusjon, og videre samarbeidsavtale mellom kirke og samarbeidende misjoner/kirker.

Samme dag, den 24. april, ble den første thai biskop vigslet, pastor Banjob Kusawadee (34 år). Han har forøvrig vært noen ganger på Norges-besøk, bl.a. deltok han på økumenisk festgudstjeneste i Borre-parken 3. juli 1994. Det gjaldt feiring i Tunsberg bispedømme av 1000 år med kristendom. Senere var han til stede på generalforsamlingen til NMS i Hamar 1996.

Det gir et interessant perspektiv når Stavanger Aftenblad i juni 1994 kaller biskop Banjob Kusawadee for verdens yngste biskop i verdens

yngste kirke. Biskopen velges forøvrig på åremål, perioden er tre år, og biskopen kan gjenvelges.

Tre år etter kirkedannelsen er ELCT inne i en fase med grunnleggende år for kirkens liv og virke. Det går på spørsmål om selve prosessen med framvoksteren av en stedegen kirke, kirkevekst, thai lederskap, nasjonale og internasjonale relasjoner, synet på kvinners tjeneste i lokalmenighetene, utenlandske misjonærs plass i kirken, for å nevne noe.

Det er interessante perspektiver den unge, lille kirken settes inn i: For det første at en *luthersk* kirke grunnlegges i 1994. Alternativet kunne ha vært innlemmelse i en bestående protestantisk kirke. Det andre perspektivet gir seg ut fra at Thailand er regnet som Buddhismens høyborg, der resultatene av kirke- og misjonsarbeid synes å være langt mindre enn i de fleste land det er rimelig å sammenlikne landet med. Av de rundt 60 millioner som i dag bor i Thailand, regnes bare 0,5 prosent kristne. De fordeler seg på 2/3 katolikker og 1/3 protestanter.

3. En stedegen luthersk kirke tar form

3.1 Valg av modell. Misjonærs rolle

Det var i 1987 at LMTs generalforsamling vedtok retningslinjer for Thai Lutheran Fellowship (TLF) og Thai Lutheran Assembly (TLA). Ikke lenge etterpå ble den første TLA sammenkalt, som en forløper til den kommende kirkes generalforsamling.

Ulike kirkemodeller ble diskutert i Konstitusjonskomiteen, primært modeller fra en asiatiske kontekst. En av modellene gikk ut på at den kommende kirke skulle utvikle seg så så si parallelt med LMT, altså misjonen. I løpet av høsten 1992 ble det avholdt flere møter og konsultasjoner angående konstitusjon og samarbeidsavtaler. En avklaring på modell-valget skjedde da. Det viktige her var at nettopp thai-delta-kerne foreslo en modell med *partnership*, altså en modell der utenlandske misjonærer fortsatt skulle være med i kirkestrukturen, om enn ikke fullt integrert. (Det var f.eks. aldri aktuelt å velge en utenlandsk misjonær til biskop). Det ble enighet om at denne modellen skulle videreutvikles og danne grunnlaget for dokumentene til etableringen av The Evangelical Lutheran Church in Thailand (ELCT).

I dag plasserer kirken de utenlandske misjonærene, til tjeneste i menighet, evangelisering, undervisning, diakonalt arbeid. Videre er misjonærer lærere ved Lutheran Institute of Theological Education (LITE). I dag er fortsatt en misjonær leder av LITE. I 1996 var misjonærer administrative ledere i to av kirkens menigheter. Misjonærer

sitter også i kirkens styre, som medlem eller konsulent, eller som engelsksekretær. Det er viktig å understreke at den nevnte integrasjonsmodellen ble valgt etter forslag fra thai-representantene.

Det siste TLA-møtet, holdt i Ubon by (nord-øst) i januar 1994, gikk nesten enstemmig inn for å etablere kirken. Hele 93 prosent av utsendte thailedere og thai-representanter fra lokalmenighetene stemte for.

3.2 Kirke og misjon: ELCT og LMT

Gjennom samarbeidsmisjonen LMT får misjonærer visum, oppholds- og arbeidstillatelse. LMT er siden 1976 offentlig registrert i landet gjennom medlemskap i Evangelical Fellowship in Thailand (EFT). EFT er, på lik linje med fire øvrige kristne organisasjoner/kirkesamfunn, godkjent av Religionsdepartementet. Det er videre gjennom LMT misjonærene etter bestemte regler får plass i styret til ELCT, på kirkens generalforsamling, med stemmerett i de fleste sakene. LMT ble utvidet i 1995 med Kinki Evangelisk Lutherske Kirke, Japan. I flere år hadde Kinki lagt for dagen engasjement for misjonsutfordringen i Thailand, flere fra kirken var på besøk, og kirken støttet misjonsarbeid i landet. ELCT på sin side støttet søknaden slik at LMT derved fikk Kinki som ny samarbeidspartner. I praksis innebar det at ELCT ville være åpen for å ta imot misjonærer og videre støtte fra Kinki på lik linje med de andre medlemmene i LMT.

4. ELCT og nasjonale/internasjonale relasjoner

Oppstarten av LMT var jo internasjonal i og med samarbeidspartnerne fra ulike misjoner/kirker. Det sterke norsk-finske preget ble etter hvert utvidet gjennom styrket asiatisk misjonsengasjement, fra Hong Kong, Malaysia og Singapore, og sist Kinki-kirken fra Japan. LMT var hele veien åpen for nasjonalt såvel som internasjonalt samarbeid. Det gjaldt samarbeid med organisasjoner relatert til teologisk undervisning, massemedia, diakoni, evangelisering. Tidlig ble kontakten med Det Lutherske Verdensforbund opprettet. Hyppige besøk av LVF-ledere fant sted, LMT hadde delegater ved ulike møter, som på LVFs generalforsamling i Budapest i 1984, i gjestekategorien. På sitt første møte i kirkestyret, 23. april 1994, tok ELCT opp saken: ELCT vil søke om fullt medlemskap i LVF. Som eget kirkesamfunn var døren nå åpen for å søke fullt medlemskap. At saken kom opp så raskt, viser ønsket som thai-kirken hadde om å plassere seg i den lutherske familien, bli fullverdig med og få det ansvar og de rettigheter som fullt medlemskap innebærer. ELCT ble tatt opp som fullt medlem i LVF i juni 1994.

På det første møtet i kirkestyret vedtok også kirken å søke med-

lemskap i Evangelical Fellowship of Thailand (EFT) der LMT i alle år hadde vært medlem, slik den thailandske lovgivning tilsier. Søknaden trengte anbefaling fra LMT. Denne ble vedtatt på LMTs 15. generalforsamling 20.04.94. Begrunnelsen for LMTs vedtak var nettopp at LMTs mål fra begynnelsen hadde vært å etablere menigheter, som så skulle bli forent i en evangelisk luthersk kirke.

Vedtaket i kirkestyret innebar på en måte et punktum for en diskusjon som hadde avtatt med årene, om LMT og den framtidige kirken skulle relateres til den presbyterianske Church of Christ in Thailand (CCT). Både ut fra teologiske og kirkepolitiske vurderinger var CCT-alternativet til tider oppe i debatten. Teologisk ville CCT-alternativet ligge LMT nærmere enn et forhold til EFT. Likevel, med den klare målsetting om etablering av en egen luthersk kirke, var CCT-integrasjonen uaktuell. EFT tok ELCT opp som medlem i 1994.

Det første møtet i kirkestyret hadde også et vedtak som viser kirkens ønske og vilje til videre å inkludere utenlandske misjonærer i medarbeiderstaben: ELCT vedtok å ønske en misjonærfamilie fra Den Lutherske Kirken i Malaysia og Singapore (LMT-medlem) velkommen til ELCT.

5. ELCT fra 1995 til 1996

5.1 Status ved kirkens årsmøte

Etter ett år som kirke møttes delegater til kirkens generalforsamling i april 1995. Det er vel verdt å merke seg endel av hva biskop Banjob Kusawadee sier i sin årsmelding. Biskopen uttrykker stor glede over kirken som ble etablert. Kirken ble grunnlagt for å forkynne Jesus Kristus «both in Thailand and abroad». Videre uttrykkes glede over å ha frihet til å forkynne evangeliet. Han setter søkelyset på den sammensatte, religiøse situasjonen i landet, der også folk forlater sine gamle, religiøse tradisjoner. Han uttrykker takknemlighet for at ELCT gir sitt bidrag til å bygge et thaisamfunn der det skal være godt for folk å bo og leve, også i overensstemmelse med Guds vilje. Det sosiale engasjementet er tydelig, også ved støtte til regjeringens arbeid for å få bukt med prostitusjon, barnarbeid, korrupsjon, mangel på utdanningsmuligheter etc. Videre peker biskop Banjob Kusawadee på mangel på naturvern og på forskjellen mellom rike og fattige. Kirken skal være salt i samfunnet.

Biskopen er glad for LVF-medlemskapet og for det gode samarbeidet mellom thaimedarbidere og misjonærer. Det gode samarbeidet er opprettholdt, samtidig med at en i fellesskap prøver å løse problemer. Han uttrykker glede over 100 nye kirkemedlemmer i løpet av 1994.

Samtidig setter han søkelyset på det faktum at menigheter som hadde 30 til 60 på gudstjenester, nå har færre til stede. Dette er en utfordring for kirken, sier han. (Til kirkestatistikk, se vedlegg side 34.)

5.2 Status rundt kirkens 2-årsdag - Menighetsvekst/avdelingene

Ved årsskiftet 95/96 hadde ELCT 10 menigheter i Bangkok og 4 i nord-øst, 1 ny prekenplass (som regel en oppstartingsfase før en menighet er etablert), 2 evangeliseringsteam, 10 thai-prester. Menighetene, inkludert menigheten i Singapore, hadde ved årsskiftet vel 1300 medlemmer. Og biskopen uttrykker glede over åndelig vekst i menighetene.

Menigheten i Singapore ble grunnlagt da LMT i 1989 startet arbeid blant thaier i byen. I august 1995 ble thai-menigheten der tatt opp som medlem i Den Lutherske Kirke i Malaysia og Singapore.

I tillegg til lokalt menighetsarbeid innen ELCT preges kirken av aktivt diakoniarbeid både i Bangkok og nord-øst, og av evangelisering, også ved bruk av kristne radioprogram. Det kan her nevnes at Massemediaavdelingen ble startet i 1982, LITE i 1984 og Diakoniavdelingen i 1987. Kristne radioprogram produseres av kirkens Mediaavdeling, som ligger ved kirkens hovedkontor Sukhumvit Soi 50. Programmene blir kringkastet i Bangkok og nord-øst regionen. Oppfølging skjer gjennom brev, bibelkorrespondansekurs og besøk. Målet er at oppfølging skal skje i nært samarbeid med kirkens lokalmenigheter, eller av andre.

LITE ligger også ved ELCTs hovedkontor. En gledelig begivenhet i løpet av 1995 var at LITE ble akkreditert av Asia Theological Association (ATA) for bachelorprogrammet i teologi. Året før var diplomprogrammet godkjent. LITE har i flere år vektlagt produksjon av teologisk litteratur på thai-språket, både oversettelse og egenproduksjon. Tidlig ble f.eks. Luthers lille og store katekismer oversatt. I 1995 ble en ny bok i diakoni ferdig oversatt.

Arbeidet med en stedegen liturgi for menighetenes gudstjenester var et sentralt komitearbeid innen LMT, og dette videreføres av kirken. Tidlig tok kirkestyret opp spørsmålet om bruk av en felles salmebok. Liturgikomiteen ble bedt om å se på bruken av de salmebøkene som menighetene hadde hatt i flere år. Kirkestyret ønsket også et eget kirkekor, og sendte saken videre til LITE. I LITE-studentenes pensum inngår nemlig undervisning i sang og bruk av tradisjonelle musikkinstrumenter.

5.3 Ny langtidsplan

Forslag til ny Langtidsplan (LTP) ble diskutert av styret på nyåret 1996.

Noen få forandringer ble gjort. Planen dekker tidsrommet 1996-2000. Den skulle opp på årets generalforsamling i april, som i sin tur vedtok dette viktige arbeidsprogrammet. Det har målsetting og strategi for kirken som sådan og for hver enkelt lokalmenighet og avdeling.

Her slås det fast at kirken ønsker å bli en landsomfattende kirke. Til nå har det primært vært tre provinser som LMT/ELCT har arbeidet i. Videre ønsker kirken å være en misjonerende kirke. Med det menes at ELCT er opptatt av å bringe evangeliet videre ut i andre land, og her tenkes primært på nabolandene, heter det i LTP. Laos er et land som har vært nevnt en del ganger innenfor LMT-sammenheng. Kirken har oppnevnt en egen misjonskomitee for å arbeide videre med en framtidig misjonsinnsats.

Et neste punkt i LTP går på viktigheten av opplæring og utdanning av lokale medarbeidere på alle plan i kirken.

5.4 Kvinners tjeneste i kirken

I alle år har kvinner vært i tjeneste som evangelister og administrative ledere i lokalmenighetene, og som lærere ved LITE. Hva så med spørsmålet om kvinners prestedtjeneste?

Det var tidlig en klar holdning fra NMS sin side og fra andre samarbeidspartnere i LMT, at spørsmålet om ordinasjon av kvinner måtte overlates til den framtidige kirken. I hele LMT-perioden har flere kvinnelige teologer gjort tjeneste, spesielt fra Finland, men også fra Norge og fra Hong Kong. Også i dag er flere av de kvinnelige misjonærene teologer.

Kirkestyret diskuterte spørsmålet i januar 1995. Til saken heter det at det er behov for seriøse studier for å skaffe til veie innsikt både i teologiske og kulturelle aspekter. Derfor nedsatte styret to komiteer for dette formålet. Når vi ser på hvem som skulle sitte i komiteene, er det interessant å registrere at ingen misjonærer er med, noe som egentlig bekrefter samarbeidspartnernes grunnholdning: Dette er en sak for kirken å ta stilling til. Sommeren 1995 ble det arrangert et seminar om spørsmålet. Det gav ingen avklaring, og en bestemte seg for å studere kvinneprestspørsmålet videre.

5.5 ELCT og LVF

Som resultat av medlemskap i LVF fikk ELCT invitasjon til å delta på LVFs generalforsamling i Hong Kong sommeren 1997. Dette kom opp på styremøte i november 1995. ELCT kunne sende to delegater, den ene måtte enten være en ungdom eller en kvinne. Styret vedtok å sende sin biskop, og bad et underutvalg finne en egnet ungdomsdelegat. Senere ble kirken spurt av LVFs Asia-sekretær om den kunne

ta imot en gruppe delegater på vei til stormøtet i Hong Kong. ELCT ble også spurt om å stille med to ungdommer som skulle delta som verter under generalforsamlingen. Ungdommene skulle også delta på en Pre Assembly Conference i Bangkok i slutten av juni 1997.

5.6 Forventninger til kirkedannelsen

Mange thai-medarbeidere og kirkemedlemmer hadde store forventninger til kirkedannelsen, kanskje urealistiske forventninger? En medarbeidersamling avdekket innstillinger som nettopp gikk på forventninger om at alle problemer og uløste spørsmål raskt ville bli løst i den nye thai-kirken. Etter et år med thai-styre var ikke alt så bra som forventet, og mismot bredte seg. Det kunne skyldes flere faktorer:

1) Presset for å bli økonomisk selvhjulpen var tungt på flere fattige og små menigheter. Støtten fra kirken skjer i form av konkret penge- støtte, etter bestemte regler. Utfordringen som mange da strevde med (og fortsatt strever med) var det enkle: Hvordan øke ofringene?

Kirkestyret diskuterte spørsmålet om økonomisk selvunderhold på februar møtet i 1996. Møtet konkluderte med at menighetene var i stand til å følge målsettingen for selvunderhold, men satte samtidig ord på bekymring som en del menigheter hadde for vanskeligheter som kunne oppstå i nær framtid. Styret vedtok å holde fram med målsettingen, men at menigheter som fikk problemer kunne henvende seg til kirkestyret. Styret ville så prøve å løse problemene i fellesskap med de aktuelle lokalmenighetene.

2) Utviklingen i samfunnet var på flere områder stor, særlig i Bangkok. Deler av landet opplevde økonomisk vekst, og kostnadene steg. Lønningene til ansatte steg ikke i takt med utgiftene. Her var et annet område for mismot. (Høsten 1996 begynte landet å komme ut i økonomiske problemer som tiltok utover 1997).

3) Kirkeledelsen var ny og ung hva erfaring angår. De trenger - som i ethvert kirkearbeid - tid. Oppgavene og utfordringene var mange og av en slik karakter at et lengre tidsperspektiv var påkrevd.

4) Det var også blitt mindre misjonær-innsats i de lokale menighetene etter kirkedannelsen, noe som i utgangspunktet betydde en reduksjon av totale medarbeider-ressurser lokalt.

6. ELCT på nyåret 1997

6.1 Status

Ved årsskiftet hadde ELCT 14 menigheter, 1 prekenplass og 2 evangeliseringsteam. Som tallene i statistikken viser, er det mange større og mindre grupper av kristne som finnes innenfor arbeidsområdene til

teamene. Kirken håper at disse skal utvikle seg til prekenplasser og lokalmenigheter. Medlemstallet er på omlag 1400. Av de 14 menighetene er det bare 3 som fortsatt er i leide lokaler.

6.2 Ny biskop

Som tidligere nevnt velges biskopen på åremål for tre år av gangen. På kirkens generalforsamling i april 1997 gav daværende biskop Banjob Kusawadee uttrykk for at han ikke ønsket gjenvalg. Dermed ble en av de andre prestene valgt, Sompong Handpradith (41), for kommende treårsperiode. Banjob Kusawadee ble imidlertid valgt inn som medlem av kirkestyret. Den nye biskopen er fra nord-øst Thailand, har arbeidet som prest og lærer ved LITE, og har - som flere av thai-prestene - studert ved det lutherske seminaret i Hong Kong.

Biskop Sompong Handpradith uttalte etter valget at han ønsker å bygge forståelse og fellesskap i kirken, bygge menighetene for et nytt årtusen, og å være med og gi medarbeiderne visjon for arbeidet.

6.3 Ny salmebok

LITE fulgte opp anmodningen fra kirkestyret m.h.t. en ny salmebok. Et forslag gikk tilbake til styret, forslaget ble vedtatt, og Liturgikomiteen fikk i oppdrag å starte prosessen i samarbeid med LITE. Dette var startsignalet til et omfattende arbeid. Nåværende salmebøker (fra andre kirkesamfunn) inneholder for en stor del utenlandske salmer i oversettelse, bare et fåtall thai-salmer. I de senere årene har nye thaisanger og salmer vært i bruk i lokalmenighetene i Thailand, også innen LMT/ELCT. Kirken har en stor utfordring i å skape en egen salmebok basert på thai sang- og musikk-kultur, og thai evangelisk-luthersk gudstjenestefeiring, med bidrag fra den globale kirken ELCT er en del av. Dette er spennende nybrottsarbeid og en viktig del av det pågående arbeid i Liturgikomiteen.

6.4 Lokalmenighetene

Statistikken viser også frafall, ikke bare overgang til andre kirker. En av de store utfordringene går på opplæring og oppfølging av de som er døpt. Det kan iblant synes som om det er enklere å få nye medlemmer enn å ta vare på de gamle. Frafallet hører tydelig med i spørsmålet om kirkevekst i Thailand. Og frafallet kan ha mange årsaker i en buddhistisk kontekst.

6.5 Diakoniarbeidet

Innenfor ELCT er målet at lokalmenighetene skal fungere diakonalt. Status på nyåret 1997 hadde bl.a. følgende prosjekter: Nådehjemmet i

Bangkok (hjem for vanskeligstilte unge jenter), AIDS-program, skoleprosjekt i Ubon, helseprogram i Ubon, elevinternat i Phibun og prosjekter i lokalmenighetene. I Bangkok inkluderer det daghjemmet som i alle år har vært ved Immanuel-kirken i Klong Toey. Diakoniundervisning skjer på LITE. Diakoniundervisningen på menighetsplan trenger økt oppmersomhet, heter det i LTP.

7. Kirkevekst

7.1 Målsettinger og strategi

Målsetting og strategi er nedfelt i den omtalte Langtidsplanen. I LTP heter det at ELCT skal grunnlegge 9 nye lokalmenigheter i løpet av femårsperioden, 5 i nord-øst, 2 i Bangkok, 1 i nord og 1 i øst. Strategien for å nå målet er:

- 1) (i nord-øst) å utvikle celle-grupper, og fortsatt arbeid gjennom provins-teamet og evangeliseringsteamet i Sii Khiu
- 2) å samarbeide med menigheten i Singapore
- 3) (i Bangkok) å opprette søstermenigheter, utvikle cellegrupper og etablere nye arbeidsteam
- 4) (i nord) å etablere et evangeliseringsteam for å utvide arbeidet i nord, og for å følge opp Singapore-medlemmer
- 5) (i øst) å videreutvikle eksisterende celle-grupper

Hver lokalmenighet har satt seg klare mål for kirkevekst. Dersom menighetene lykkes med satsingen, vil det innebære en betydelig vekst de kommende årene. Eksempel: Sii Khiu kirke har som mål 120 medlemmer ved utgangen av år 2000. Det Udom ser en fordobling av medlemstallet hvert år med 200 medlemmer i løpet av år 2000 som mål.

7.2 Medarbeidere

For å nå de gitte mål er planen å videreutdanne dagens medarbeidere, ansette nye, utplassere LITE-studenter i menigheter/avdelinger, nytte menighetsmedlemmer (frivillige), og fostre lokale ledere. Større menigheter foreslås å ansette en evangelist for å støtte arbeidet til den lokale thai-presten.

7.3 Oppfølging av medlemmene

Dette punktet er svært viktig. Målet er gjennom gudstjenester og undervisning for alle aldersgrupper å sørge for at medlemmene grunnfestes i den kristne tro og får lederansvar. Menighetene skal ha celle-grupper og aktiviteter som fremmer åndelig vekst, og ansvar for å vitne for sine egne og andre.

7.4 Målsetting og strategi for kirkens avdelinger.

Massemedia

Hovedmålet er evangelisering. Primært produksjon og kringkasting av radioprogram, oppfølging av lyttere gjennom brev og bibel-korrepondansekurs, og gjennom besøk i nært samarbeid med ELCTs lokalmenigheter. Målområdene er hovedsakelig der hvor ELCT har sitt arbeid. Flere er lagt til en lokalmenighet gjennom først å ha hørt evangeliet på radio. Målet er også å produsere kristne kassetter med sanger, nytt fra kirken og bibellesning.

Luthersk Institutt for Teologisk Utdannelse (LITE)

I tillegg til å øke antall fulltidsstudenter ved LITE, vil kirken også ha teologer for videre studier i utlandet (som det har vært i flere år). I løpet av 2001 skal første thai-lærer ha fått sin doktorgrad.

LITE vektlegger disippelskolen, altså undervisning av kirkemedlemmer. Her satser LITE på følgende måltall:

150	deltakere	i	1997
200	"	"	1998
250	"	"	1999
300	"	"	2000

Videre inngår i målsettingen:

- utvikling av egne studieprogram
- samarbeid med andre undervisningsinstitusjoner i Thailand
- å videreutvikle undervisningskompetansen til også å oppnå godkjenning for undervisning på mastergradnivå.

Diakoniarbeidet

Det er gjennom menighetene, prekenstedene og avdelingene kirken vil at diakonien skal komme til uttrykk. I femårsperioden ønsker diakoniavdelingen å utvikle eksisterende prosjekter i Bangkok og nord-øst, styrke samarbeidet med offentlige og private institusjoner, gi opplæring på ulike nivå, kurs i menighetene, sende medarbeidere til videre studier innenlands og i utlandet, støtte lokale menighetsråd i menighetens diakonale innsats og starte egne diakoni-studier ved LITE (i 1999).

8. Avsluttende kommentarer og oppsummering

Innledningsvis nevnte jeg studiepermisjonen i april 1997, da jeg igjen satte søkelyset på ELCT. Dette falt i tid sammen med kirkens årlige generalforsamling. Delegater fra menighetene møttes sammen med

kirkestyre og representanter for LMT i Thailand og gjestende kirke- og misjonsledere fra samarbeidspartnerne. Møtet mottok rapporter og evaluerte arbeidet. Ny biskop ble valgt. Tidligere NMS-leder i Thailand, misjonsprest Eivind Hauglid, skriver i en av sine rapporter: Ingen vekst skjer uten smerte. Så var tilfellet med LMT, det samme er det for kirken. Den nye kirken, de nye strukturer må gå seg til.

De nevnte frustrasjoner er naturlige, på bakgrunn av store forventninger. Samtidig er det viktig å minne om den kontekst som kirken tar sin form i. En thai-kirke tar form i en kultur og i et land der en kristen kirke fortsatt av mange blir sett på som utenlandsk. Utfordringene er store til å skape en ekte thaikirke hva angår gudstjenestefeiring, liturgi og salmebok.

Kirken avtvinger respekt når den ønsker å være en medspiller til alle gode krefter i samfunnet som vil nedkjempe korrupsjon, prostitusjon, barnarbeid, overgrep på skaperverket etc. Å være en profetisk røst krever mot.

Fortsatt er spørsmålet om kvinners prestetjeneste uavklart. Vil en åpen debatt om saken skape splittelse i menighetene? Det nye lederskapet etter siste generalforsamling må ta opp spørsmålet. Det er aktuelt både for thai-kvinner og for kvinnelige misjonærer med prestedannelse.

I løpet av de første tre årene har kirken vist dristighet ved å ville utvide arbeidet i Nord- og Øst-Thailand. Dette krever mannskap og oppfølging. Satsingen viser mot i lederskapet, vilje til å nå videre med evangeliet. Dette siste korresponderer tydelig med biskop Banjob Kusawadees uttalelse da han var blitt valgt til biskop, der han viser til at nesten 60 millioner thaier ikke har mottatt Kristus som sin frelser.

ELCT har i den første treårsperioden plassert seg nasjonalt og internasjonalt gjennom medlemskap i EFT og LVF. Det legger føringer for samarbeidstiltak i årene som kommer. Nasjonalt står ELCT sammen med et stort antall kirker og misjoner i felles kirke- og misjonsarbeid. Medlemskap i LVF og i andre organisasjoner legger til rette for informasjon, besøk, møtedeltakelse, utveksling m.m. Det gir mange forbedere og støttespillere for ELCT.

ELCT er den yngste og den minste lutherske kirken i den lutherske familien. Voksesmertene følges av gleder for hver ny som legges til menighetene og smerten ved den ene som av en eller annen grunn blir borte. Det hører til sjeldenhetene at en ny luthersk kirke tar form i våre dager, i særdeleshet i Asia, der den lutherske tradisjon er av nyere historie. Kirkegrunnleggelsen i Thailand er derfor en inspirasjon for de øvrige lutherske kirkene i Asia. Det vises tydelig bl.a. ved at Kinki-kirken ble med i kirkesamarbeidet. Asiatiske kristne tar ansvar

for ytre misjon, i tillegg til store utfordringer nasjonalt.

Stilt overfor egne problemer og utfordringer, stilt overfor en femårsplan som forplikter kirken på det sterkeste, ønsker også ELCT å ta ansvar for ytre misjon. Det skal bli spennende å se fortsettelsen.

ELCT er kommet for å bli. Den vokser gjennom smerte. En steds-egen, thai evangelisk-luthersk kirke er i ferd med å ta form i et samfunn med stedvis sterk utvikling, med gap mellom rike og fattige, med kampen mot AIDS, mot fattigdom, prostitusjon, i et samfunn der også sekularisering setter sitt preg på religiøse tradisjoner. Her ønsker kirken å gjøre til sitt de reformatoriske prinsipper om troen alene og nåden alene, uttrykt gjennom forkynnelse og sjelesorg, gjennom evangelisering og diakoni, gjennom lederskap i menigheter og avdelinger så vel som og gjennom medlemmer i lokalmenighetene. Den ønsker å være en profetisk røst.

Så kan det nettopp være fra en ung søsterkirke at eldre medlemmer i den globale kirkefamilien kan hente inspirasjon, utfordringer og korrektiv. Vågemot, dristighet, vilje til innsats, det viser kirkens første langtidsplan. I en kirke der enkeltpersoner sier: «Jeg er glad i kirken! Jeg er glad i arbeidet.»

Kilder

- 1) Årsrapport til Misjonærmøte Thailand 1994.
- 2) Leders rapport til Misjonærmøte Thailand 1995.
- 3) Leders rapport til Misjonærmøte Thailand 1996.
- 4) Leders rapport til Misjonærmøte Thailand 1997.
- 5) Langtidsplan for ELCT, 1996-2000.
- 6) Utvalgte referater fra ELCTs styremøter 1994-1996.
- 7) Agreement on Mission Cooperation, LMT, pr. 23.04.1994.
- 8) Referat fra LMTs generalforsamling 1994.
- 9) Biskopens rapport til ELCTs generalforsamling 1995.
- 10) ELCTs statistikk pr. 1994.
- 11) LMT-leders tale til LMTs misjonærkonferanse i 1995.
- 12) Biskopens rapport til ELCTs generalforsamling 1996.
- 13) LMT-leders tale til LMTs misjonærkonferanse 1996.
- 14) ELCs statistikk pr. 1996.
- 15) Eget materiale.

Christopher Woie, f.1946, cand.theol. 1971. Misjonsprest Etiopia 1974-75 (NMS). Programsekretær NRK 1979-80. Misjonsprest Thailand 1981-89 (NMS). Sokneprest i Nore 1989-95, Nøtterøy 1995 -.

The birth of a church. The founding years of The Evangelical Lutheran Church of Thailand (ELCT) 1994-97

The article outlines the founding of the ELCT in April 1994 after 18 years of joint Lutheran mission efforts in Thailand. The Norwegian Missionary Society started in 1976, followed by the Finnish Missionary Society (today: Finnish Evangelical Lutheran Mission), the Evangelical Lutheran Church of Hong Kong, the Evangelical Lutheran Church of Malaysia and Singapore, and finally Kinki Evangelical Lutheran Church, Japan. A Thai indigenous church is being formed, in a context of traditional Buddhism. ELCT has a Thai leadership and serves in partnership with cooperating missions and churches (LMT).

The status of the ELCT in 1994 was 14 small congregations of all together 1000 members. Nevertheless, the ELCT is a prophetic voice in the Thai society serving people in need, developing a Thai Lutheran expression of worship and liturgy, having evangelization as the overall objective. The ELCT is a member of the Evangelical Fellowship of Thailand (EFT), however, the church sees the importance of cooperating with other Protestant bodies both in Thailand and abroad.

MENIGHETER OG MEDLEMSTALL I ELCT

(Årstall for oppstarten i parentes)	1985	1988	1990	1994	1996
BANGKOK:					
FREDSKIRKEN, SOI AMON (1977)	46	63	36	79	83
IMMANUEL -KIRKEN (1977)	31	58	56	65	73
(Klong Toey/Kluay Nam Thai)					
LAD PHRAO KIRKE (1981)	42	51	46	113	135
SAMROONG KIRKE (1982)	14	37	49	80	83
NÅDEKIRKEN (1984)	13	17	24	24	24
HUAY KHWANG KIRKE (1985)	9	20	26	nedlagt	
Medlemmene flyttet ut/inn i Laksi/andre kirker.					
LAKSI LUTHERSKE KIRKE (1985)		50	52	51	67
GODT NYTT KIRKE (1986)		46	57	74	83
DON MUANG KIRKE (1988)		8	21	52	56
KIRKE 11 (1993) (soi 101)				10	10
SOI 50 KIRKE (1993) (i kirkens hovedkontor)				20	30
NORD-ØST:					
GODT NYTT KIRKE, UBON (1985)		41	51	66	78
UBON TEAM (1987) (i provinsen)		37	76	206	226
PHIBUN KIRKE (1988)			34	111	133
SII KHIU KIRKE (1991) (i Korat)				48	79
SII KHIU TEAM (1994) (medl. fra Singapore)				1	26
FAHOAN KIRKE (1985) (tidl. del av Ubun team)				74	72
DET UDOM					
SINGAPORE (1989)					49